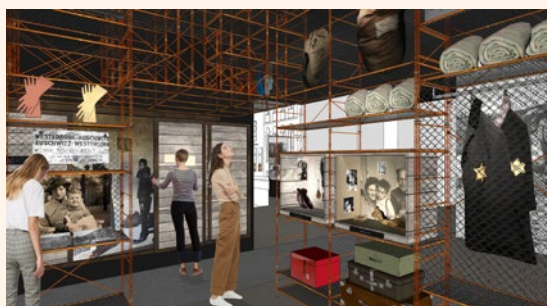

Impressies van de nieuwe vaste opstelling van Ilona Laurijsse Creative Design Studio.

Karlien vertelt: “De nieuwe opstelling is ingedeeld in zes chronologische periodes. Op basis van ons inhoudelijke tentoonstellings-draaiboek en het schetsontwerp, presenteren de vormgeefsters nu elke drie weken tijdens een videovergadering hun ideeën voor de indeling en vormgeving van één van de periodes. We zien dan hoe zij de persoonlijke verhalen, interactieve onderdelen, films en voorwerpen willen inpassen in de ruimte, deels in kunstzinnige installaties, en deels in decorachtige opstellingen in kleinere subruimtes. Wij geven daarop dan onze op- en aanmerkingen vanuit de inhoud, en we overleggen hoe het beter kan. Ook logistieke overwegingen spelen daarbij een rol. In elke ruimte moet bijvoorbeeld een rondleidgroep kunnen staan zonder individuele bezoekers te blokkeren. Het is een hele puzzel want de beschikbare ruimte blijft krap, maar het gaat heel goed. Er is een heel prettige wisselwerking tussen vormgevers en samenstellers, en ik heb veel vertrouwen dat we iets goeds aan het maken zijn.”

“Er zijn ook knelpunten. De omgang met geluid bijvoorbeeld. Elke periode wordt in-

geleid door een audiovisuele presentatie op een grote halfronde projectie. We gebruiken daarvoor het liefst open geluid, zodat niet iedere bezoeker een audiotourapparaat mee hoeft, maar dat kan alleen als het lukt om door akoestische voorzieningen te voorkomen dat het museum een kakofonie van geluiden wordt. Ook de routes voor blinde en dove bezoekers zijn niet eenvoudig. We testen die nu in de tentoonstelling *Wees moedig!* en dat is ontzettend nuttig, maar het blijft lastig.”

“Het is ook lastig dat er nog geen definitieve zekerheid is over de beschikbare ruimte. We weten nog niet 100 procent zeker of de

uitbreiding met een koloniale afdeling, in een nieuwe ondergrondse tentoonstellingszaal, door kan gaan. Nu past wat we inhoudelijk hebben bedacht redelijk goed in de ruimte, maar als het informatie-eiland met de huidige Indische opstelling blijft staan, hebben we minder ruimte beschikbaar. Dan moet een deel van ongeveer honderd persoonlijke verhalen misschien naar een meer weggestopte tweede laag verhuizen, of we moeten verhalen laten vervallen. Dat zou erg jammer zijn want het is een zeer weloverwogen, mooie selectie, maar goed, *kill your darlings* is deel van het vak voor tentoonstellingsmakers.”

VERZETSMUSEUM WERKT AAN VERNIEUWING

Tijdens de sluiting van het museum is hard gewerkt aan de vernieuwing van de vaste opstelling, die zal openen in september 2022. In samenwerking met vormgeefsters Ilona Laurijsse en Maaike Stevens krijgt de nieuwe vaste opstelling langzaam vorm. Conservator Karlien Metz is tevreden.

**WEER
OPEN?**

Hopelijk kan het museum eind mei weer open. Raadpleeg de website!

EXTRA STEUN NODIG

Het Verzetsmuseum dankt velen voor de extra steun. Maar zonder entree-inkomsten blijft de situatie nijpend. Help het Verzetsmuseum door de coronacrisis, en doneer extra.

Scan de QR-code

Janice Deul tijdens de eerste bijeenkomst in de serie.

NIEUWE EVENEMENTENSERIE THE ROUND TABLE TALK

Mede dankzij een bijdrage van het Kickstart Cultuurfonds kan de in 2020 opgestarte serie worden voortgezet. De reeks is gericht op het verbreden van de blik op het thema verzet in relatie tot het koloniale verleden en de betekenis daarvan in het heden.

De voorlopige planning is:

14 juni - Twee culturen op een kussen

Over gemengde relaties en verzet tijdens de Tweede Wereldoorlog. Hoofdspreker is dr. Guno Jones, interdisciplinair onderzoeker Vrije Universiteit Amsterdam.

2 juli - Vrouwen aan zet

Over de impact, representatie en verbeelding van vrouwen in verzet tegen slavernij en contractarbeid.

12 augustus - Ik herdenk verzet

Over de verschillende perspectieven op verzet, vrijheid en herdenken.

9 september - Religie en verzet

Over in hoeverre religie kan leiden tot onderdrukking, maar ook het individu kan bevrijden.

14 oktober - In dienst van Oranje

Over verzet, het KNIL en de verbinding tussen de verschillende Nederlandse koloniale gebieden.

• Alle bijeenkomsten: 19.30 - 21.00 uur.

• Een beperkt aantal fysieke bezoekers mag aanwezig zijn; tickets via de website van het museum à € 12,00

• Digitale bezoekers kopen een ticket voor € 3,50. Zij krijgen voor aanvang de toegangslink gemaild om de bijeenkomst live te kunnen bijwonen.

Check www.verzetmuseum.org voor definitieve data en sprekers!

VERZETSMUSEUM JUNIOR OOK VIRTUEEL TE BEZOEKEN

Sinds 6 oktober 2020 is *Verzetmuseum Junior* ook toegankelijk voor blinde of slechthorende en dove of slechthorende kinderen. Maar het museum bleef wegens corona helaas gesloten voor alle kinderen. Dankzij een bijdrage van het Kickstart Cultuurfonds is er echter vanaf begin mei 2021 een virtuele versie. Voor € 3,50 kan op de website een ticket worden gekocht om virtueel door *Verzetmuseum Junior* te zwerven en te ontdekken wat de echt bestaande Eva, Jan, Nelly en Henk tijdens de oorlog hebben meegemaakt. Ook leuk om samen te doen!

<https://tickets.verzetmuseum.org/nl/verzetmuseum-junior-in-vr>

Het eerste digitale bezoek van een schoolklas aan Verzetmuseum Junior, met begeleiding door een museumdocent.

Scholen kunnen het virtuele bezoek ook boeken met een museumdocent die de klas via een video-verbinding assisteert. Hoofd educatie en toegankelijkheid Sandra ter Mijtelen: "Op de dag dat het aanbod online kwam, hebben er meteen elf scholen geboekt. Dat overtrof onze verwachtingen. Het was spannend: we wisten helemaal niet hoe het zou gaan en hoopten dat de techniek ons niet in de steek zou laten, maar de eerste twee digitale 'rondleidingen' gingen ontzettend goed. Het is erg interessant dat we dankzij de coronacrisis dit soort nieuwe methodes ontwikkelen. Zinvol aanbod, ook voor als we straks dichtgaan voor verbouwing en herinrichting."

Tentoonstelling *Wees Moedig! Drie Amsterdammers en de Februaristaking* is gratis in een virtuele variant te zien via www.verzetmuseum.org.

De Podcast *Wees moedig!*, over de impact van de gebeurtenissen op nabestaanden van de drie in de tentoonstelling belichte

Februaristakers – Willem Kraan, Coba Veltman en Joop IJisberg – is te beluisteren via www.verzetmuseum.org en via de website van *Het Parool*.

Zodra het museum weer open mag voor publiek, is de echte tentoonstelling in het museum te zien t/m 14 november.

Nieuw in onze collectie

INTIMIDERENDE LIEFDESBRIEVEN

“Zorg dat het papier van uw briefjes niet meer kraakt. Rol het op en wrijf het dan goed.” De jonge verzetsvrouw Sabine Zuur geeft haar moeder vanuit de cel instructies hoe ze het beste briefjes in het wasgoed kan verstoppen.

De minuscule smokkelbriefjes behoren tot de hoogtepunten uit een bijzondere nieuwe aanwinst. Sabine Zuur (1918-2015) is actief voor de Ordedienst en wordt in 1943 na verraad opgepakt. Haar persoonlijk archief bevat de papieren sporen van verblijven in onder andere de kampen Ravensbrück en Mauthausen, die ze ternauwernood overleeft. Historisch gezien zeer opmerkelijk zijn de liefdesbrieven die een Duitse gevangene in Mauthausen aan Sabine schrijft. Franz Jozef Gebele is hoofd van de wasserij en raakt in de ban van Sabine. Hij overlaadt haar met voedsel, kleding en complimenten, maar zinspeelt ook op dreigende toon op wat er kan gebeuren als ze niet op zijn avances ingaat. Sabine, die gewond in de ziekenboeg ligt, heeft de hulp van Gebele hard nodig,

maar probeert hem ook op afstand te houden. Uit naoorlogse herinneringen is bekend hoe belangrijk het was om in het kamp goede contacten te hebben. Het is echter uitzonderlijk dat bronnen uit het kamp zelf zo'n gedetailleerd inblikje geven in dit soort afhankelijkheidsrelaties.

Na de bevrijding krijgt Sabine twee kinderen met de bekende verzetsman Peter Tazelaar, die tijdens de oorlog nog bij haar ondergedoken had gezeten. Zoon Peter overhandigde op 3 mei het archief aan het Verzetmuseum. Dochter Eva publiceerde onlangs het boek *Sabines oorlog*, over de oorlogservaringen van haar moeder. “Mijn moeder heeft nooit met ons over de oorlog gesproken. Maar ik weet zeker dat ze het prach-

tig had gevonden dat haar archief nu in het Verzetmuseum ligt.” Op de website van het Verzetmuseum staat een dossier over Sabine Zuur met daarin ook scans van de aan haar gerichte liefdesbrieven: www.verzetmuseum.org/nl/kennisbank/sabine-zuur

Peter Tazelaar overhandigt de collectie van zijn moeder op 3 mei, in bijzijn van het Radio 1 Journaal. Foto: Filip Bloem

JEAN EN NAOMI WEIDNER STEUNEN TOEKOMSTPLANNEN VERZETSMUSEUM

Eind februari werd het Verzetmuseum benaderd door Maarten Eliasar, die zich namens de nabestaanden van de weduwe van Jean Weidner, oprichter en leider van de Dutch-Paris ontsnapingslijn, oriënteerde op een bestemming voor de nalatenschap van Jean en Naomi Weidner. Na een gesprek met directeur Liesbeth van der Horst kwam er al snel een toezegging voor een bijdrage van maar liefst € 100.000, die mag worden gebruikt voor de bouw van een nieuwe ondergrondse museumzaal voor een koloniale afdeling.

Eliasar vertelt: “Dankzij de Dutch-Paris-lijn bereikte mijn Joodse vader in 1943 Zwitserland. In januari 1945 ging hij voor Weidner werken in Parijs, en in juni 1945 regelde Weidner dat mijn vader in Londen kon trouwen met mijn moeder. Het lukte Weidner helaas niet om mijn grootvader ook in veiligheid te brengen. Er bleef een hechte vriendschap tussen onze families bestaan. De Weidners hadden geen kinderen, maar waren erg begaan met de jeugd. Hun missie was om het verhaal van de Dutch-Paris-lijn door te vertellen aan jongere generaties, als voorbeeld van altruïstisch gedrag. Dat blijft

een actueel verhaal dat navolging verdient. Door het uitbreidingsplan kan het Verzetmuseum meer schoolklassen ontvangen en daarmee recht doen aan de missie van de Weidners.”

“Ik kom vaak in het Verzetmuseum met (buitenlandse) gasten en ben er steeds weer van onder de indruk. De bijzondere opdracht die ik heb gekregen, komt voor het museum precies op het juiste moment. De communicatie daarover met Liesbeth van der Horst verloopt heel plezierig en ik ben blij dat het museum in zijn nieuwe vaste opstelling ook aandacht aan de Dutch-Parislijn gaat besteden. Dat verdienen de ‘onbekende bekende Nederlander’ Jean Weidner en de ruim driehonderd medewerkers van Dutch-Paris naar mijn onbescheiden mening alleszins.”

Maarten Eliasar tussen Naomi en Jean Weidner, 1990. Foto: privécollectie

Foto: Diane Kuiken

Paulien Hilbrink

PORTRET VAN EEN VRIENDIN VAN HET MUSEUM

Paulien Hilbrink is een nieuwe Vriendin van het museum én kersverse vrijwilliger bij Verzetsmuseum Junior op wielen: waarom juist nu?

"Toen ik op 24 februari door Amsterdam fietste, maakte ik een omweg langs het beeld van de Dokwerker. Hoe verzet eruit kan zien, is in dat krachtige beeld weerspiegeld. Zo iemand is bereid voor jou te vechten en de consequenties te aanvaarden. Mijn schoonzus wees me op een online bijeenkomst over de Februaristaking van het Verzetsmuseum. Ik heb me toen meteen aangemeld als Vriend en als vrijwilliger. Alleen

Vriend worden vond ik te gemakkelijk. Ik wil ook wat doen. Omdat ik een onderwijsmens ben en kinderfilosoof, betrokken bij het Centrum Kinderfilosofie Nederland, heb ik me aangemeld voor *Verzetsmuseum Junior op wielen*."

Heeft de oorlog een speciale betekenis voor jou?

"Jazeker. Mijn vaders vader en opa zijn omgekomen bij een aanval op het hoofdkwartier van de Twentse knokploeg waar zij onderdeel van waren. Mijn vader, Coen Hilbrink, was toen twee weken oud. Dat zijn

vader was weggerukt, had veel invloed op zijn ontwikkeling. Hij heeft er boeken over geschreven. Vorig jaar heb ik voor het eerst met mijn ouders en mijn eigen gezin de plek bezocht waar mijn opa is neergeschoten. Omdat ik me als kind al probeerde te verplaatsen in mijn opa, leek het even alsof het mezelf overkwam."

Wat geef je door aan (je eigen) kinderen?

"Ik wil doorgeven dat het de moeite waard is om naar verhalen te luisteren, je te verplaatsen in anderen en om vragen te stellen. Kinderen zijn erg geboeid door *Verzetsmuseum Junior op wielen*. Ik luister naar hun vragen, probeer te begrijpen wat zij zien, en hoop dat ze het idee krijgen dat het van belang is hoe zij erover denken. Daarmee hoop ik dat zij zelf het verhaal door blijven vertellen. Ik ben wel eens door *Verzetsmuseum Junior* gelopen, maar nu ik in de Op-wielen-trailer sta met een taak, is het nog indringender. Het mooiste vind ik dat verschillende perspectieven eerlijk getoond worden. Kinderen krijgen de kans zelf hun gedachten erover te vormen. Er was een jongen die naar de jassen met de Jodenster keek en zei wel trots te zijn als hij een embleem met 'Moslim' erop zou dragen. Maar nadat hij het verhaal van de Joodse Eva had bestudeerd, zei hij dat als het hem zou worden opgelegd om uitgesloten te worden, hij het toch niet zou willen dragen. Als hij er zelf voor kon kiezen, deed hij het wel. Ik vind het interessant dat deze jongen via deze weg een aspect van vrijheid heeft begrepen."

WORD VRIEND!

Voor €30 per jaar ben je Vriend(in) van het Verzetsmuseum. Het hele jaar heb je gratis toegang tot het museum. Daarnaast ben je te gast op onze officiële openingen en krijg je korting op lezingen en andere activiteiten. Elk jaar is er een Vriendendag met een speciaal programma.

Vriend worden? Stuur deze bon ingevuld naar Stichting Vrienden van het Verzetsmuseum, Antwoordnummer 9254, 1000 WZ in Amsterdam. Een postzegel is niet nodig.

Door ondertekening van deze bon geef je toestemming aan Stichting Vrienden van het Verzetsmuseum Amsterdam, gevestigd te Amsterdam, met adres: Plantage Kerklaan 61, 1018 CX Amsterdam, Incassant-id: NL21ZZZ412039530000, om doorlopend incasso-opdrachten te sturen naar je bank om een bedrag voor de jaarlijkse vriendenbijdrage te kunnen incasseren, en je bank doorlopend een bedrag van je rekening af te laten schrijven overeenkomstig de opdracht van Stichting Vrienden van het Verzetsmuseum Amsterdam. Ook geef je toestemming om via het opgegeven e-mailadres op de hoogte te worden gehouden van onze activiteiten.

Ik steun de Vrienden jaarlijks met:

- ☐ € 30 (1 vriendenpas)
☐ € 40 (2 vriendenpassen)
☐ ander bedrag, namelijk € _____

Naam _____

Straat en huisnummer _____

Postcode en woonplaats _____

Land _____

Telefoonnummer _____

E-mailadres _____

IBAN _____

Plaats en datum _____

Handtekening _____

**Vul de bon in en
stuur deze op.**

**Of scan de
QR-code met
een telefoon.**

